

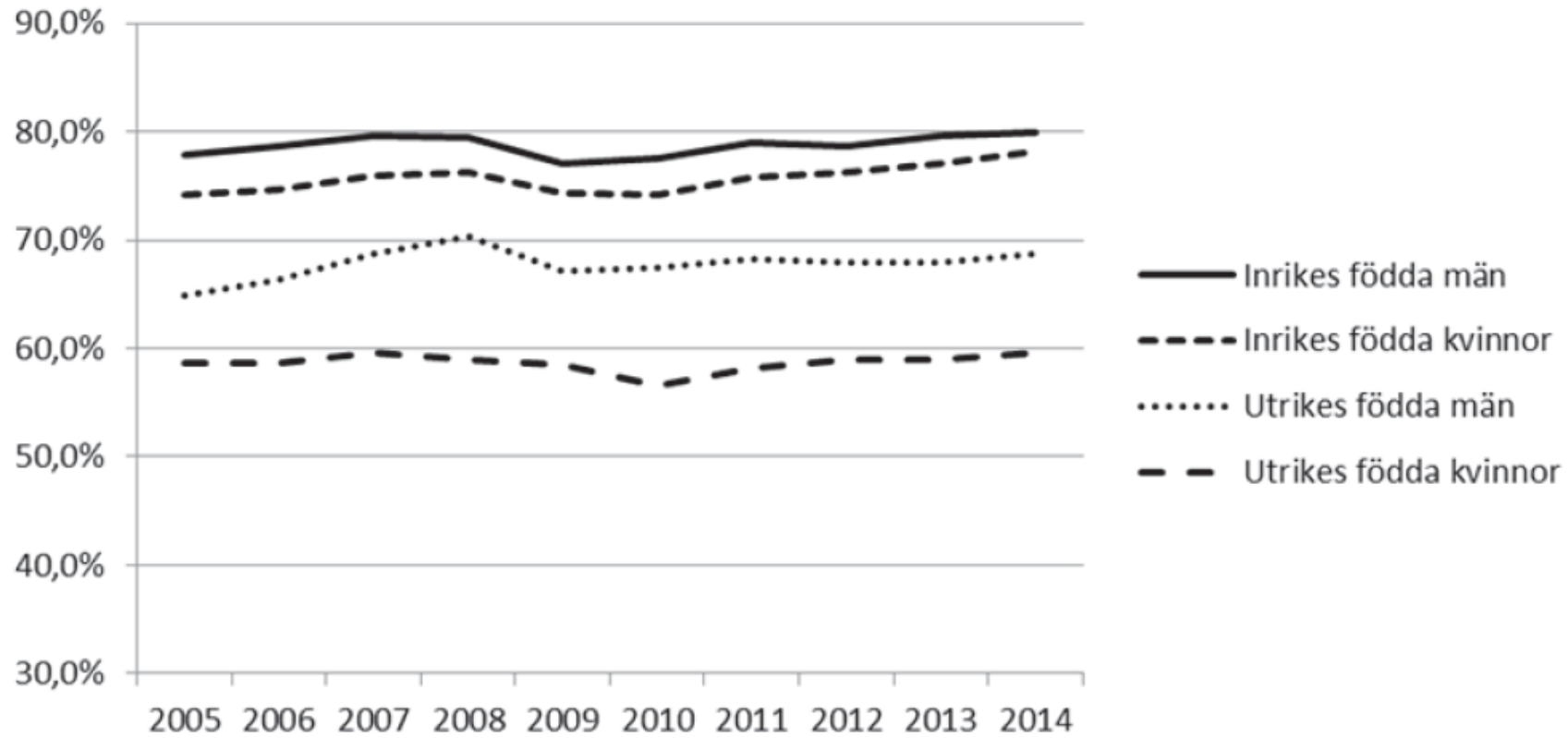
Migration och integration

Lars Calmfors

Senioruniversitetet

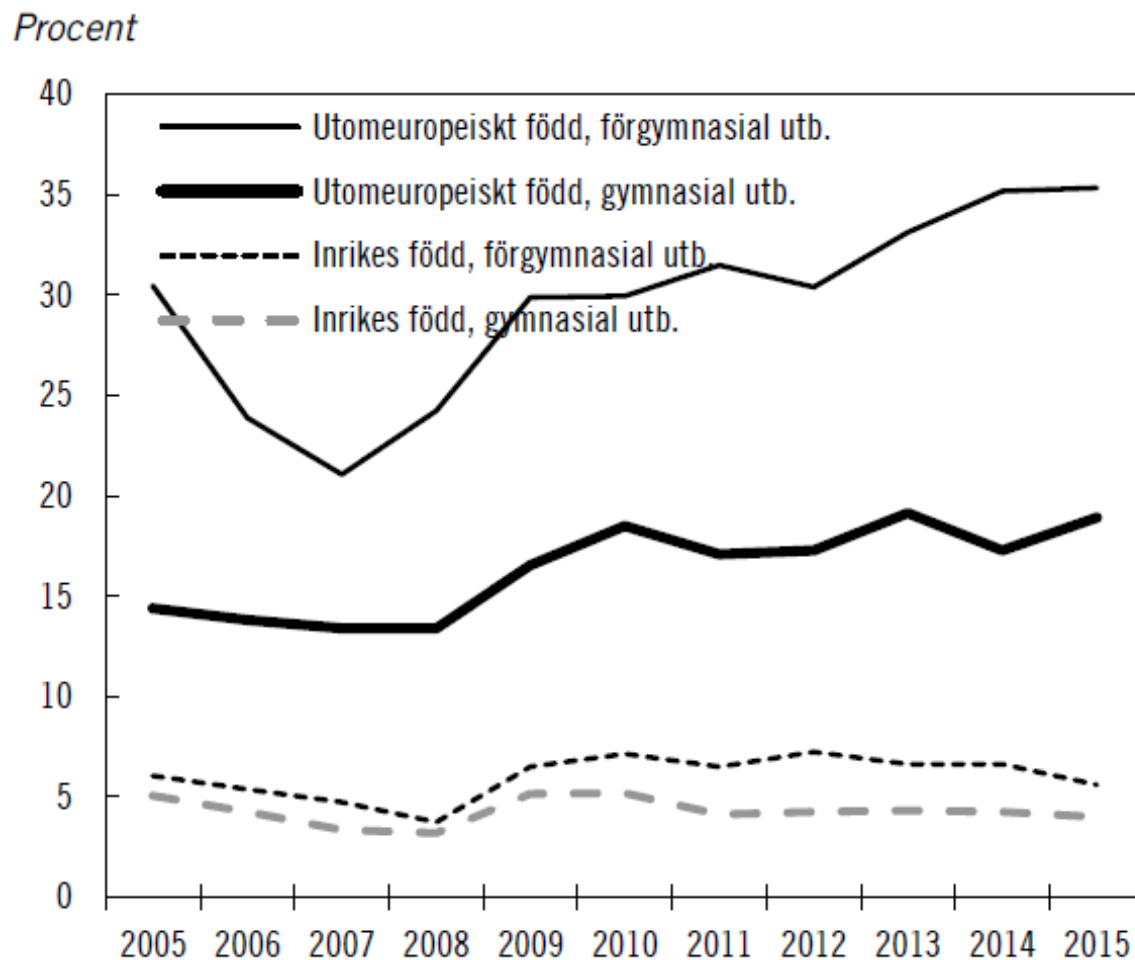
12/12-2016

Figur 3.9 **Sysselsättning för inrikes och utrikes födda 16–64 år per kön**

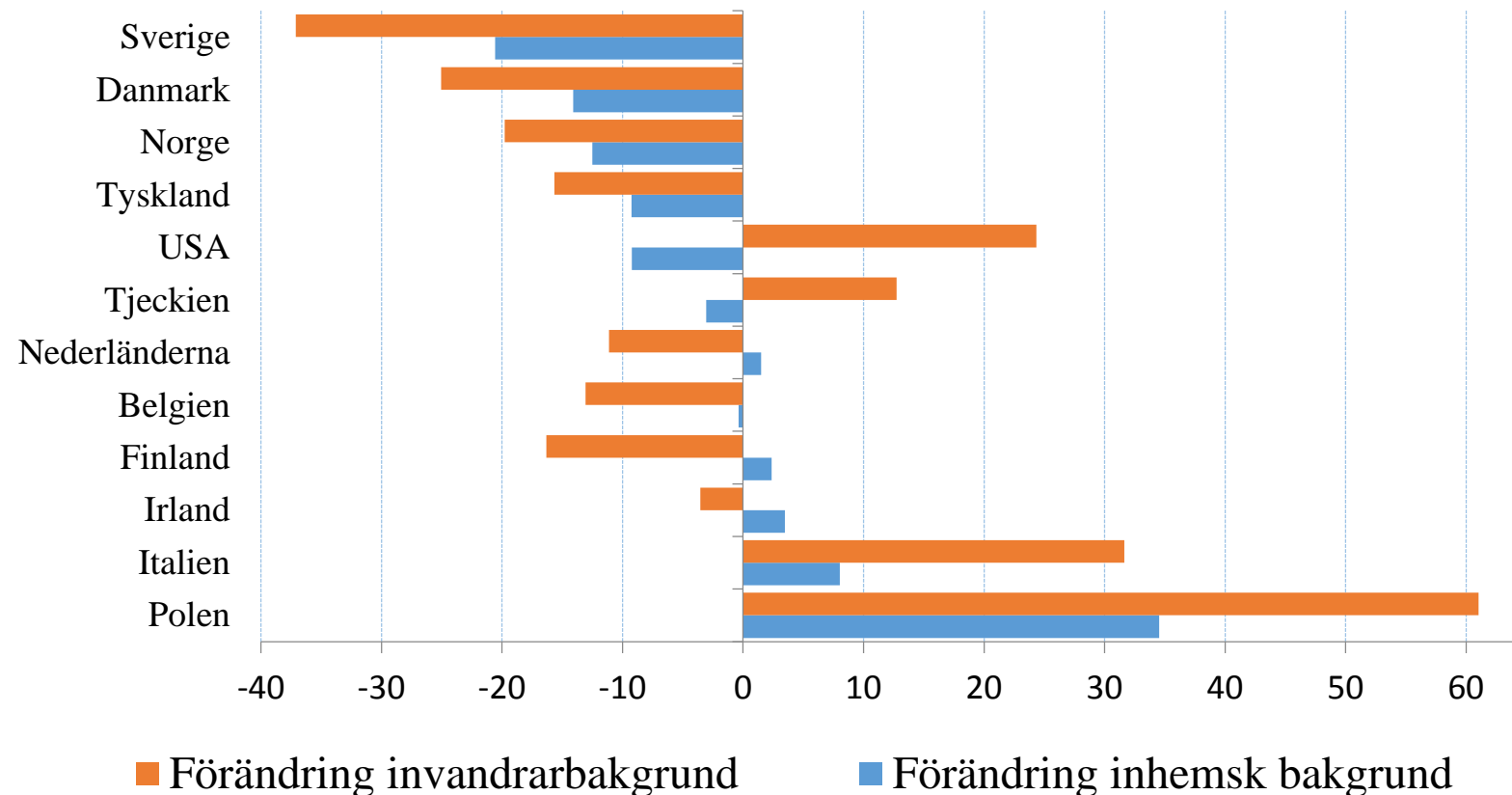
Källa: SCB (www.scb.se, 2015-06-15).

Arbetslöshet (25-74 år) fördelad på utbildningsnivå för inrikes och utomeuropeiskt födda

Källa: Ekonomiska vårpropositionen 2016.

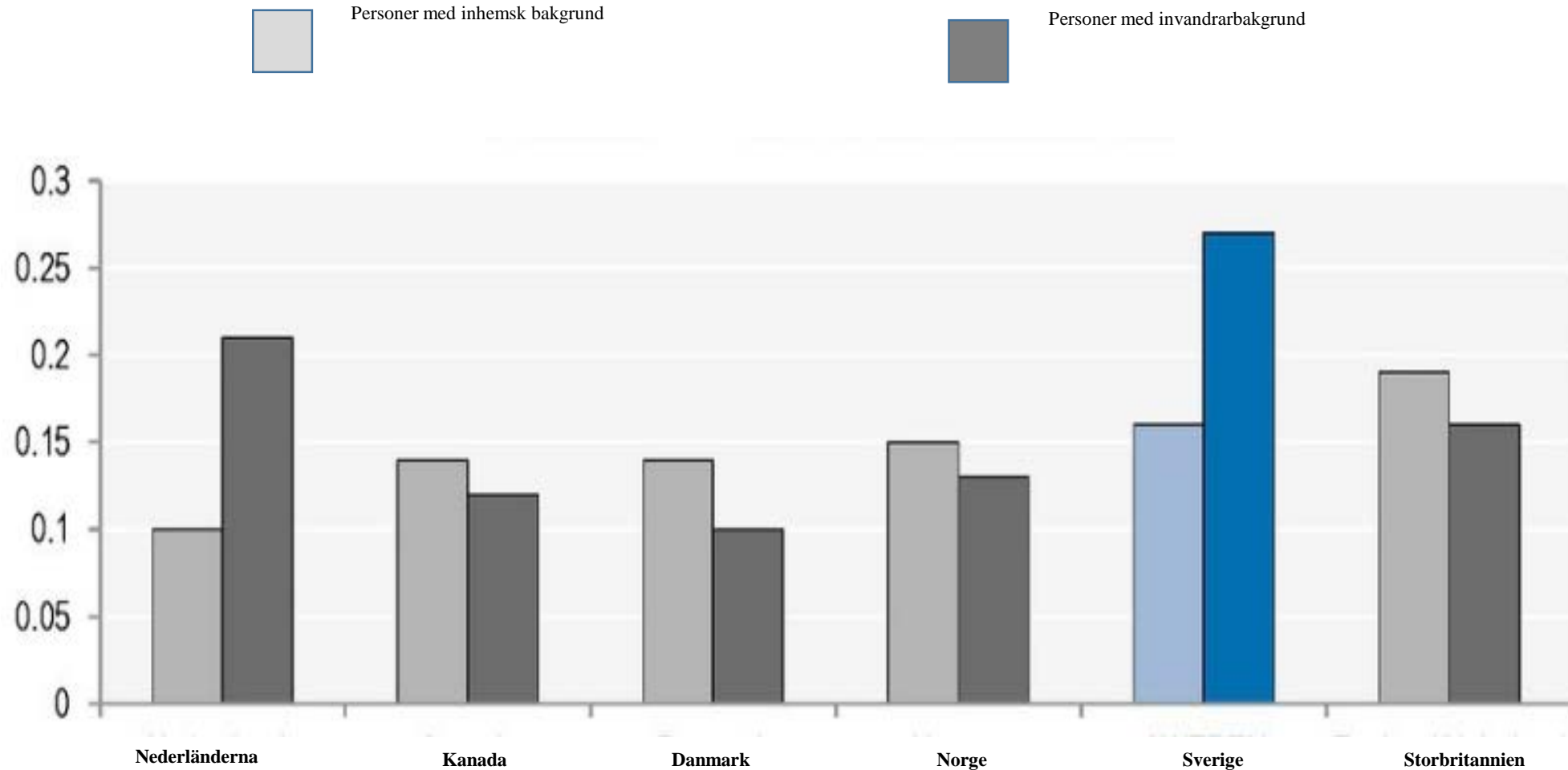
Förändringar i den genomsnittliga läsförståelsepoängen mellan IALS 1994-98 och PIAAC 2012 för personer med inhemsk respektive invandrarbakgrund

Olika metoder

- Utbildning
- Subventionerade anställningar
- Lägre minimilöner och större lönespridning

Avkastning av mer läskunnighet i form av högre sannolikhet för sysselsättning, 2012

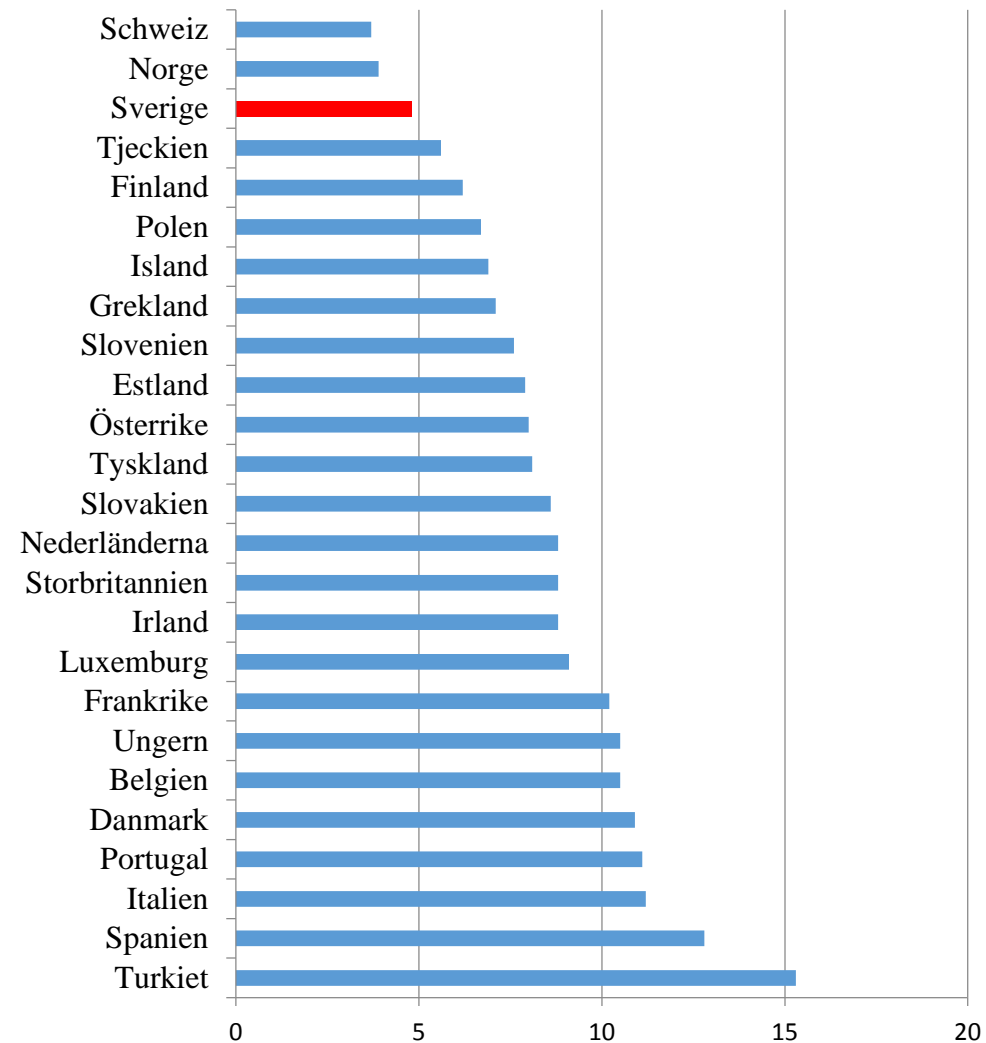
Problem - utbildning

- Negativ PISA-trend
- Stor och växande lärarbrist
- Avtagande marginalavkastning
 - jfr arbetsmarknadsutbildningens expansion under 1990-talet
- Helt orealistiskt att utbildning ensam kan lösa problemen

Varför inte fler subventionerade anställningar?

- Stigmatiserande?
- Byråkrati
- För många stödformer
- Undanträngning
- Budgetkostnader
- Kompenserar inte för permanent låg produktivitet

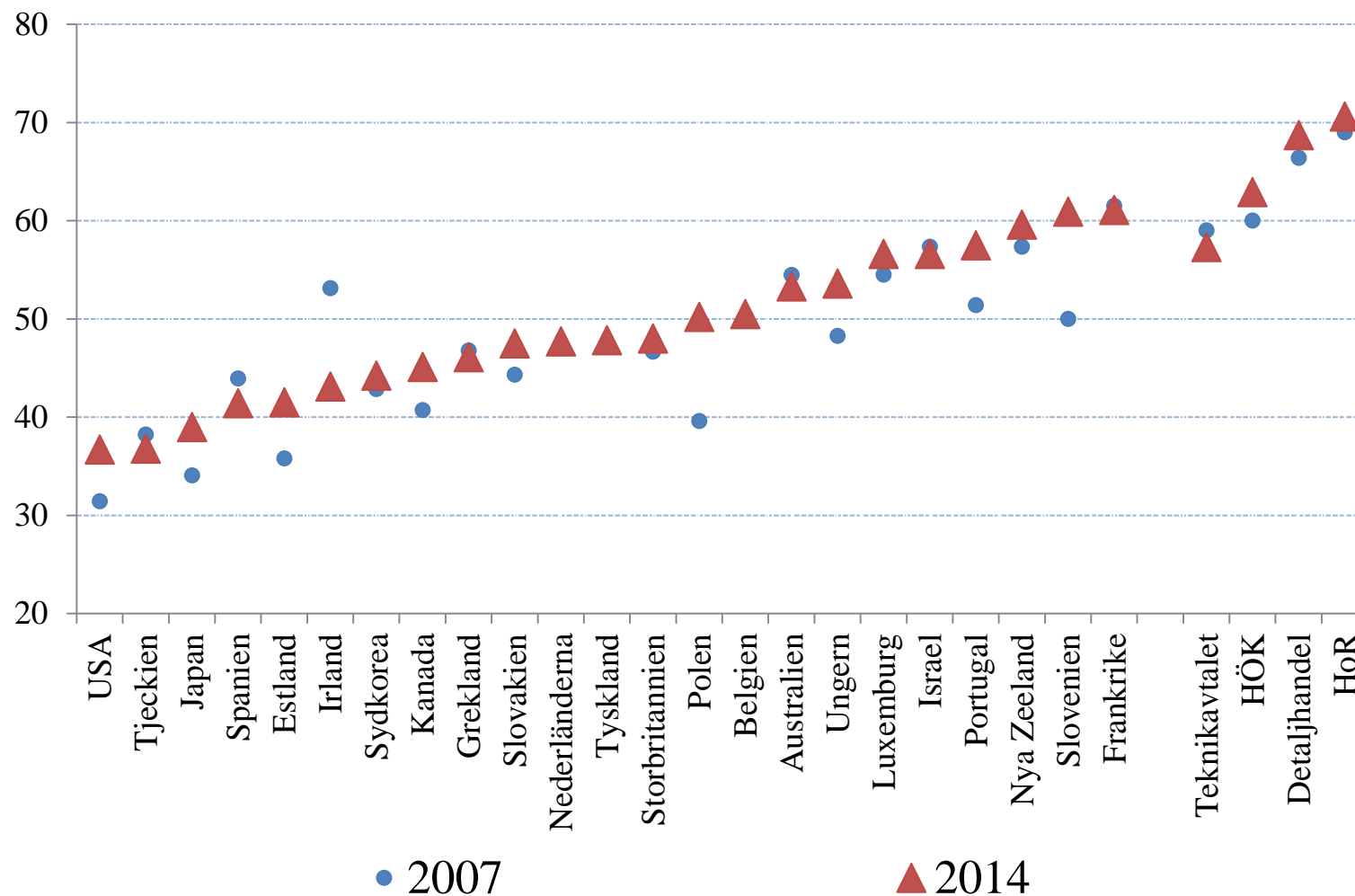
Andel anställda i yrken med inga eller låga utbildningskrav, 2015

Lönespridningen i olika OECD-länder, 2014

	Decil 5/Decil 1	Decil 9/Decil 1
Sverige	1,36	2,28
Belgien	1,39	2,46
Danmark	1,45	2,56
Finland	1,46	2,57
Frankrike	1,49	2,98
Italien	1,50	2,17
Norge	1,62	2,42
Nederländerna	1,66	2,94
OECD	1,70	3,46
Österrike	1,72	3,33
Storbritannien	1,80	3,56
Tyskland	1,87	3,41
Polen	1,92	4,03
Estland	2,08	4,40
USA	2,09	5,01

Minimilönebett i olika länder, procent

Forskningen om minimilöner och sysselsättning

- Varierande resultat internationellt men en majoritet av studierna finner att höjda minimilöner minskar sysselsättningen
- Det gäller oftare när minimilönerna höjs från en hög nivå än från en låg
- Mer negativa sysselsättningseffekter i svenska än andra studier.
- Negativa sysselsättningseffekter för de allra svagaste grupperna.
- Sannolikt underskattas effekterna
 - kort tidshorisont

Olika metoder att sänka minimilönerna

- Avtala om allmän sänkning av gällande minimilöner
- Avtala om nya lågkvalificerade ("enkla") jobb med rejält lägre minimilöner
- Avtala om rejält sänkta ingångslöner för tidsbegränsade ingångsjobb
 - eventuellt i kombination med jobbskatteavdrag/sänkta socialavgifter

Målkonflikt

- Lägre minimilöner skapar jobb för dem som inte annars kommer in på arbetsmarknaden
- Men lägre minimilöner för dem som redan har jobb ökar inkomstspridningen i samhället

Lägre minimilöner för nya "enkla" jobb

- Hög träffsäkerhet
- Enligt enkäter krävs stora lönesänkningar för att göra marginella grupper anställningsbara
- Arbetsmarknadsekonomiska rådets enkät: 1/3 av svarande företag skulle anställa på nya enkla jobb till löner på 14-15 000 kronor
 - olika avlastningsfunktioner
- Vad händer med lönerna för redan anställda?
 - inte säkert att de nya jobben är *substitut* – kan vara *komplement*
 - enligt en del forskning sjunker lönerna på jobb som lågutbildade immigranter tar
 - men lönerna för lågutbildade inrikes födda stiger när de flyttar över till mer kvalificerade jobb

Nya förutsättningar på den svenska arbetsmarknaden

Den traditionella svenska arbetsmarknadsmodellen

- Små löneskillnader
- Utslagning av lågproduktiva jobb
- Utbildning och omskolning för att uppgradera arbetskraftens kompetens
- Hög och jämnt fördelad sysselsättning så länge vi hade en relativt homogen arbetsmarknad med begränsade skillnader i färdigheter

En modifierad modell för den svenska arbetsmarknaden

- För stora krav på arbetsmarknads- och utbildningspolitiken?
- Mer heterogen arbetsmarknad med större skillnader i färdigheter mellan olika grupper (lågkvalificerade utrikes födda och inrikes födda)
- Är större löneskillnader priset för högre och jämnare fördelad sysselsättning?